

LESSENPAKKET “WERKEN AAN BEROEPSKEUZE”

Inhoud

1. Begeleidende brief ter voorbereiding van deelname aan de SID-in beurzen
2. Beroepssectoren: algemene info
3. Levenslang leren: achtergrondinformatie
4. Lesvoorbereiding: bezoek aan SID-in
5. Lesvoorbereiding: sociaal overleg
6. Lesvoorbereiding: beroepskeuze
7. Jouw gids tijdens de beroepenmarkt
8. Lesvoorbereiding: nabespreking bezoek SID-in

1. Begeleidende brief ter voorbereiding van deelname aan de SID-inbeurzen.

Beste leerkrachten,

Naar jaarlijkse gewoonte worden ook in 2014 op de gekende plaatsen in onze vijf Vlaamse provincies studie- en informatiedagen (SID-in) voor laatstejaars secundair georganiseerd.

Om leerlingen naast de onderwijsmogelijkheden ook te informeren over de arbeidsmarkt heeft men enkele jaren geleden de sectoren uitgenodigd op de SID-in's.

Om na het secundair onderwijs een juiste keuze te maken is het voor de leerlingen belangrijk om zich degelijk te informeren. Op die manier ontdekt de leerling de opleiding- en beroepsmogelijkheden, ook die mogelijkheden waar je niet onmiddellijk aan denkt. Je moet weten wat je in een bepaald beroep moet kunnen, kennen en weten. Op die manier weet je immers of je al onmiddellijk aan de slag kan of en wat je moet bijstuderen.

Dit laat enerzijds toe dat leerlingen die niet de intentie hebben om verder te studeren zich kunnen informeren over hun mogelijkheden op de arbeidsmarkt met het getuigschrift of diploma dat zij (bijna) bezitten. En anderzijds kan een leerling die wil verder studeren ontdekken welke beroepen je met een bepaalde opleiding kan uitoefenen.

De ervaring leert ons dat een goede briefing van de leerlingen een must is. De leerlingen moeten goed geïnformeerd worden over wat ze kunnen verwachten. Anders bestaat de kans dat zij snel afhaken in hun zoektocht naar de vele vragen die ze ongetwijfeld zullen hebben.

Even belangrijk is een korte nabespreking na het bezoek aan de SID-in om de ervaringen van de leerlingen met elkaar uit te wisselen.

Wij willen jullie daar bij helpen door een lespakket ter beschikking te stellen dat gebruikt kan worden voor het bezoek en een opdracht die de leerlingen tijdens hun bezoek kunnen volbrengen.

De aankondiging van een nabespreking in de klas en een eventuele quoterings zal de leerlingen meer gemotiveerd op pad sturen bij hun zoektocht op de toekomst.

In het pakket kan je volgende hoofdstukken terugvinden

- Beroepssectoren: algemene info
- Levenslang leren: achtergrondinformatie
- Lesvoorbereiding: bezoek aan SID-in
- Lesvoorbereiding: sociaal overleg
- Lesvoorbereiding beroepskeuze
- Jouw gids tijdens de beroepenmarkt
- Lesvoorbereiding: nabespreking SID-in

Dit Lessenpakket werd samengesteld door de CLB's en de beroepssectoren, heb je opmerkingen over dit pakket of heb je ideeën om het nog te verbeteren, laat het ons zeker weten via het Agentschap voor Onderwijscommunicatie: sidin@vlaanderen.be. Zij zullen de vragen doorsturen naar de inhoudelijk verantwoordelijke

Vriendelijke groeten,

De beroepssectoren*, de CLB's en het Agentschap voor Onderwijscommunicatie

* de chemische sector, de grafische sector, de groene sectoren, de horeca, de houtsector, de internationale handel en logistiek, de artistieke sector, de social profit, de textielsector, de voedingssector, de audiovisuele sector, de vastgoedsector, de sector kleding-confectie en textielverzorging, de elektrotechnische sector, de garage- en koetswerksector, de verhuissector, de sector van de montage en kraanbediening, de binnenvaartsector.

2. Beroepssectoren: algemene info

Beste leerkracht,

Je leerlingen staan op het punt de schoolpoort van het secundair onderwijs achter zich dicht te trekken. Liefst met een diploma of kwalificatie in de hand. Ze hebben verschillende mogelijkheden: of ze gaan verder studeren of ze zetten de stap naar de arbeidsmarkt of ze combineren leren en werken.

Hoe dan ook is het interessant om te weten in welke sectoren je terecht kan komen. Maar wat zijn nu sectoren, wat doen ze, welke mogelijkheden hebben ze, wat wordt er verwacht van pas afgestudeerden...

Stap voor stap willen we leerlingen kennis laten maken met de wereld van de sectoren met als slot het bezoek aan de beroepenmarkt tijdens de SID in's.

Als ondersteuning hebben we hieronder achtergrondinformatie gegeven over de sectoren. Dit materiaal kan je gebruiken naar eigen inzicht. We hebben enkele mogelijke opdrachten voor de leerlingen opgenomen, uiteraard ook aan te passen op maat van je eigen leerlingen.

Wat zijn "sectoren"?

Voor elke tak uit de bedrijfswereld en de non-profit (o.a. medische-, verzorgings-, culturele organisaties) is er een sector opgericht. Zij verenigen bedrijven en hun werknemers. Als sectoren te groot worden of activiteiten van bedrijven grote verschillen vertonen, kunnen subsectoren worden gevormd die elk hun eigen werking hebben. Sommige sectoren zijn goed gekend bij het grote publiek, zoals de metaalsector of de vastgoedsector. Maar denk ook de binnenscheepvaart, de groene sectoren, de verhuissector, de montage....

Voor een lijst van sectoren kan je terecht op de website van de [SERV](#).

Paritaire comités

De sectoren worden aangestuurd door paritaire comités, met elk hun eigen nummer. Zo wordt de sector voor de stoffering en de houtbewerking ook "PC 126" genoemd. Wat betekent dat nu, "paritair"? Zo'n paritair comité is samengesteld uit een gelijk aantal werknemers en werkgevers die samen proberen afspraken te maken voor een sector in zijn geheel. Natuurlijk kan niet iedereen uit een sector in het paritaire comité zetelen. Daarom worden zij vertegenwoordigd door de sociale partners. Een eerste groep binnen de sociale partners zijn de vertegenwoordigers van de werkgevers. In Vlaanderen zijn dat hoofdzakelijk federaties (bv.: de Boerenbond, Bouwunie, Voka,...). Een tweede groep sociale partners zijn de vakbonden (bv.: ACV, ABVV, ACLVB, ...) zij vertegenwoordigen de werknemers.

Wanneer de afgevaardigden van deze twee groepen vergaderen noemt men dit het sociaal overleg. De bedoeling van het sociaal overleg is in eerste instantie afspraken maken over arbeidsvoorwaarden en -omstandigheden. Deze afspraken worden vastgelegd in een Collectieve Arbeidsovereenkomst (CAO). Door per sector een paritair comité te organiseren, kunnen CAO's worden afgesloten welke de arbeidsvoorwaarden regelen voor alle organisaties die een gelijkwaardige activiteit uitoefenen. Het overleg in het paritair comité zorgt er voor dat sociale conflicten (vb. stakingen) worden opgelost en/of voorkomen.

CAO's

Een collectieve arbeidsovereenkomst is een akkoord dat gesloten wordt tussen werkgeversorganisaties en werknemersorganisaties. Het zijn afspraken gemaakt over arbeidsvoorwaarden welke rechtstreeks betrekking hebben op de werkplek, voelbaar voor de individuele werknemer, zoals: de wijze van verloning (barema's, eindejaarspremies,...) functieclassificaties, diplomavereisten, arbeidsduurregeling, regels voor aanvullend pensioen, enz. De CAO's worden meestal om de twee jaar herzien en kunnen op 3 niveaus worden afgesloten:

- Intersectorale CAO's: gelden voor verschillende bedrijfstakken en voor het gehele land.
- Sectorale CAO's: gelden voor één bedrijfstak (sector). Deze zijn misschien voor ons wel de meest interessante.
- Ondernemings-CAO's: grote bedrijven kunnen bovenop de andere sectoren een CAO afsluiten specifiek voor hun bedrijf.

Op www.werk.belgie.be kan je de verschillende CAO's bekijken.

Samenvatting:

Een sector is een verzameling van bedrijven die een gelijkaardige bedrijfsactiviteit uitvoeren. Ze wordt bestuurd door afgevaardigden van de sociale partners (werkgevers, werknemers) die tijdens het sociaal overleg een aantal taken uitvoeren waaronder het opstellen van de CAO die ondermeer onze arbeidsvoorwaarden en –omstandigheden vastleggen.

3. Levenslang leren: achtergrondinformatie

Als leerlingen in het beroepsleven stappen, na het secundair of na een hogere opleiding, stopt hun vorming niet. In de meeste loopbanen is het een must om regelmatig je kennis bij te schaven, bovendien willen veel mensen zich ook bijscholen voor hun persoonlijke ontwikkeling en/of om zichzelf meer kansen te geven op de arbeidsmarkt. Een terechte keuze aangezien er geen loopbanen van 40-jaar meer zijn.

Dit geheel van bijscholing en verdere opleiding beschouwen we als levenslang leren en er zijn verschillende manieren om dat te doen tijdens een loopbaan. Hieronder vind je een kort overzicht van de mogelijkheden, waarbij we het aan de leerkracht laten om dit beschikbaar te stellen op maat van de leerlingen.

Eén manier is alvast on-the-job training, waarbij je tijdens het werk nieuwe competenties ontwikkelt. In dit geval is het de werkgever die er voor zorgt dat je een opleiding krijgt tijdens de werkuren. Bijvoorbeeld: het aanleren van de besturing van een graafmachine of het gebruik van een softwareprogramma.

Een andere manier van levenslang leren is naast je werkuren opleiding volgen. Dat kan een opleiding zijn gerelateerd met je werk of voor je eigen ontwikkeling, in je vrije tijd dus. Bijvoorbeeld, je volgt een opleiding leiding geven, administratieve vaardigheden of een taalopleiding. Maar dat kan bijvoorbeeld ook het volgen van een trainerscursus bij Bloso zijn, een cursus bloemschikken of een lerarenopleiding.

In beide gevallen is het belangrijk te weten wat je rechten en plichten zijn. Voor sommige opleidingen komt de werkgever geheel of gedeeltelijk tussen in de kosten, bijvoorbeeld voor on-the-job training of opleidingen gerelateerd met het werk maar buiten de werkuren.

Voor andere opleidingen ben je dan weer zelf geheel of gedeeltelijk verantwoordelijk voor de kosten.

Het is goed om weten dat je ook tussenkomsten kan krijgen van de Vlaamse overheid. Financieel bijvoorbeeld door opleidingscheques, maar ook tijdskrediet kan een mogelijke vorm van tussenkomst zijn, net als betaald educatief verlof.

Waar vind je opleidingen?

1. Vraag bij je werkgever na welke opleidingen er binnen het bedrijf worden aangeboden. Voor grote bedrijven is de kans groot dat er een intern opleidingsaanbod is, maar ook van kleinere bedrijven kan je verrast staan over het opleidingsaanbod.
2. De sectorale opleidingsfondsen hebben ook een uitgebreid aanbod van opleidingen die betrekking hebben op de vereisten van een bepaalde sector. Via je werkgever kan je hier een beroep op doen. Bovendien krijgt je werkgever meestal een tussenkomst in de kostprijs van de opleidingen bij een sectoraal fonds. Neem een kijkje op de [websites van de sectorfondsen](#).
3. Centra voor Volwassenenonderwijs hebben een uitgebreid aanbod aan opleidingen die meer of minder specifiek op een job zijn toegepast. Klik [hier](#) voor meer informatie in jouw regio.
4. VDAB en Syntra hebben een uitgebreid aanbod voor werkzoekenden en werknemers ongeacht het opleidingsniveau. www.vdab.be; www.syntra.be
5. Op de website www.wordwatjewil.be vind je een overzicht van opleidingen en cursussen in Vlaanderen, je kan zoeken op thema en regio om iets op jouw maat te vinden.
6. Er worden nog tal van opleidingen en cursussen aangeboden door [privé-initiatieven](#), door vakbonden, door [socio-culturele organisaties](#). Deze maken hun aanbod via hun eigen communicatiekanalen bekend of je kan er natuurlijk zelf naar op zoek via internet of je netwerk.

Bronmateriaal

Internet

<http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/volwassen>

<http://www.syntra.be>

<http://vdab.be/opleidingen/>

<http://www.wordwatjewil.be>

<http://www.volwassenenonderwijs.2link.be/>

<http://www.prettiggeleerd.be/>

<http://www.onderwijskiezer.be/volwassen/index.php>

4. Lesvoorbereiding: bezoek aan de SID-in

Hier willen we enkele tips geven om met je leerlingen aan de slag te gaan voor het bezoek aan de SID-in.

Het voorbereiden van je leerlingen of het meegeven van een opdracht tijdens het bezoek aan de SID-in verhoogt de effectiviteit van het bezoek en voorkomt dat je leerlingen doelloos op de beurs rondlopen.

Doelstellingen:

- Lln kunnen bewust een studie- en/of beroepskeuze maken
- Lln kunnen omschrijven waarvoor de SID-in dient en wat je er kan vinden
- Lln kunnen verwoorden welke informatie ze op de SID-in willen verzamelen

Inhoud:

- Lln bespreken met elkaar wat ze willen doen na het secundair onderwijs
- Lln gebruiken de brochure “Wat na secundair onderwijs”
- Lln geven aan over welke:
 - o Opleidingen ze informatie willen verzamelen op de SID-in
 - o Beroepssectoren ze informatie willen verzamelen op de SID-in

Mogelijke werkvormen/ideeën:

- Kort leer- en/of klasgesprek
- Werken in groepjes van twee of drie

Voorbeelden

1. Vragen voor een kort leer- en/of klasgesprek.
 - a. Wie heeft al nagedacht over wat hij gaat doen na het secundair onderwijs
 - Wie wel: wat?
 - Wie niet: heb je al ideeën? Welke? Houdt het je bezig?...
 - b. Uitleg over wat je kan vinden op de SID-in aan de hand van de brochure (zie tips)
2. Je leerlingen analyseren een vacature per twee (kies diverse vacatures die al dan niet in de lijn van de huidige studierichting liggen)
 - a. Opdracht 1 (per twee leerlingen) opzoeken:
 - Welke informatie vind je terug?
 - Wat is het gevraagde profiel? Welke opleiding vragen ze?
 - Wat is het aanbod van het bedrijf?
 - b. Opdracht 2 (per twee leerlingen met behulp van de SID-in brochure ‘Wat na het secundair onderwijs’):
 - Zoek opleidingen die aansluiten bij het profiel
 - Zoek de meest passende beroepssector bij de vacature
3. Je laat je leerlingen de SID-in brochure ‘Wat na het secundair onderwijs’ doornemen:
 - a. Opdracht voor leerlingen die al (bijna) weten wat ze willen studeren:
 - Laat aankruisen welke opleiding(en) ze willen volgen

- Geef hen de opdracht mee om de vragen op p. 9 te stellen tijdens de SID-in (zowel over de opleidingen als de beroepssectoren)
- b. Opdracht voor leerlingen die nog niet weten wat ze willen:
 - Laat hen (enkele) opleidingen of studiegebieden (en bijhorende beroepssectoren) aankruisen waar ze op de SID-in de eerste informatie over willen verzamelen

Bronmateriaal:

Papier

- Brochure "Wat na secundair onderwijs"
- Vacature
- Jobaanbiedingen in dagbladen
- Jobat
- De Streekkrant
- De Zondagskrant
- ...

Internet:

- www.vacature.com
- www.jobat.be
- www.vdab.be
- www.regiojobs.be
- www.monster.be
- www.stepstone.be
- ...

5. Lesvoorbereiding: Sociaal overleg

Korte duiding voor de leerkracht:

België is gekend voor zijn stelsel van sociaal overleg. Dit institutioneel stelsel van onderhandelingen op verschillende niveaus tussen sociale partners resulteert in het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten (CAO's). De paritaire comités werden opgericht om CAO's te onderhandelen in elke activiteitensector. De resultaten hebben zowel betrekking op de arbeidsvoorwaarden als op het loon en het beheer van de sociale vrede. Wanneer een leerling na zijn studies aan de slag gaat op de arbeidsmarkt, komt hij of zij direct in aanraking met de resultaten van dit sociaal overleg: namelijk het uitbetaalde loon voor de uitgeoefende functie en andere arbeidsvoorwaarden. Het besef hoe dergelijke afspraken tot stand komen is dus niet onbelangrijk, maar kan in een uiteindelijke beslissing voor een bepaald beroep of een bepaalde sector wel gaan meespelen: welk loon mogen ze verwachten? Zijn er specifieke werkomstandigheden (avond- en weekendwerk) en arbeidsvoorwaarden (betaalde overuren, ploegenarbeid, ...) in een sector? Maar verlies nooit uit het oog dat de inhoud van een job een duurzamere motivatie kan opleveren.

Doelstellingen:

- Lln kunnen bewust een studie- en/of beroepskeuze maken
- Lln kunnen benoemen in welke sector ze na de huidige en/of toekomstige studie zouden willen terecht komen
- Lln kunnen hun verwachtingen verwoorden wat betreft arbeidsomstandigheden en –voorwaarden

Inhoud:

- Lln bespreken met elkaar in welke sector ze graag zouden werken
- Lln gebruiken de brochure “Wat na secundair onderwijs”
- Lln geven op basis van hun beroepskeuze aan over welke:
 - o Opleidingen ze informatie willen verzamelen op de SID-in
 - o Beroepssectoren ze informatie willen verzamelen op de SID-in
- Lln bespreken met elkaar welke factoren ze belangrijk vinden in hun latere job (veel vrije tijd, veel kunnen verdienen, overdag kunnen werken, ...)

Mogelijke werkvormen/ideeën:

- Kort leer- en of klasgesprek.
- Werken in groepjes van twee of drie

Voorbeelden

1. Laat de lln 2 activiteitensectoren opzoeken waar ze graag zouden werken. Laat hen daarna op zoek gaan naar de loon- en arbeidsvoorwaarden die gelden in de respectievelijke PC's. Aangezien dit dikwijls zeer technische documenten zijn, is begeleiding en duiding hierbij zeker nodig om te interpreteren! Kijk vooral naar startlonen en zoek naar de functies waarin ze geïnteresseerd zijn.
2. Laat lln opzoeken tot welk Paritair Comité en dus tot welke sector volgende bedrijven behoren:
 - o Olieraffinaderij:
 - o Meubelmakerij:
 - o Weverij:

- Theatergebouw:
 - Ziekenhuis:
 - Café:
 - Garage:
 - Bioboerderij:
 - Brouwerij:
3. Laat IIn bespreken welke arbeidsomstandigheden voor hen belangrijk zijn in een latere job: willen ze veel vrije tijd? Willen ze veel kunnen verdienen? Willen ze ook avond- en weekendwerk? Is de inhoud van het werk belangrijker dan het loon? Vinden ze dit terug in de sector waar ze graag zouden willen werken?
4. Bekijk samen met de IIn de websites van de jongerenafdelingen van de vakbonden met informatie over “de eerste job”. Spreek met hen over de rechten en plichten als beginnende werknemer. Je kan dit ook doen met de website van de [VDAB](#).

Bronmateriaal:

Op de website ‘www.werk.belgie.be’ vind je alle informatie over bestaande PC’s en CAO’s.

Papier

- Brochure “Wat na secundair onderwijs”

Internet:

- www.acv-enter.be
- www.aclvb.be/jongeren/
- www.abvvjongeren.be/
- www.werk.belgie.be
- <http://vdab.be/wegwijs/>

6. Lesvoorbereiding: Beroepskeuze

Korte duiding voor de leerkracht:

Er bestaan honderden beroepen die je kan uitoefenen en dat in verschillende beroepssectoren: elektriciens kunnen werken aan huishoudelijke installaties, maar evengoed aan hoogtechnologische machines binnen de chemische industrie of de textielnijverheid. En vergeten we het werken aan hoogspanningsleidingen dan weer niet. Maar denk ook eens aan de job van personeelsverantwoordelijke: of het nu gaat om een voedingsbedrijf, een transportfirma, hotel of een ziekenhuis: ze hebben allemaal mensen nodig die ervoor zorgen dat er een goed team werkt. Hetzelfde “beroep”, maar dan wel in verschillende beroepssectoren en dus ook niet noodzakelijk tegen dezelfde arbeidsvoorwaarden. Kortom keuzes te over, maar het komt erop aan om voor al deze situaties te kijken welke kennis, attitudes en vaardigheden je daarvoor nodig hebt en desnoods nog moet verwerven. Daar kunnen de beroepssectoren meer informatie over bieden op de SID-in.

Hierbij is het belangrijk niet te vervallen in al te stereotype ideeën over beroepen en sectoren. Beroepssectoren vertegenwoordigen namelijk heel wat beroepen die niet gekend zijn of waar een verkeerd beeld van bestaat. Weet jij wat een waterklerk doet? Wist je dat vrachtwagenchauffeurs meer moeten kennen en kunnen dan ‘alleen maar’ met een vrachtwagen rijden? Ook in zijn of haar job komt heel wat administratie kijken. Wie in de garagesector aan de slag gaat, werkt steeds vaker met ‘computers op wielen’ en kan best wat voeling met mechanica, elektriciteit én elektronica gebruiken. En waarom zou een verpleegkundige een vrouw moeten zijn? Waarom zou een vrouw geen meubels kunnen maken?

Doelstellingen:

- LIn kunnen bewust een studie- en/of beroepskeuze maken
- LIn kunnen verwoorden welk beroep ze na de huidige en/of toekomstige studie zouden willen uitoefenen
- LIn kunnen doelgericht informatie op de SID-in verzamelen

Inhoud:

- LIn bespreken met elkaar welk beroep ze graag zouden uitoefenen
- LIn bespreken met elkaar in welke sector ze graag zouden werken
- LIn gebruiken de brochure “Wat na secundair onderwijs”
- LIn geven op basis van hun beroepskeuze aan over welke:
 - o Opleidingen ze informatie willen verzamelen op de SID-in
 - o Beroepssectoren ze informatie willen verzamelen op de SID-in

Mogelijke werkvormen/ideeën:

- Kort leer- en/of klasgesprek
- Werken in groepjes van twee of drie

Voorbeelden

1. Je laat leerlingen nadenken over mogelijke beroepen en/of beroepssectoren waar ze graag zouden willen werken:

- a. Opdracht 1: Laat leerlingen 3 beroepen opnoemen die ze graag later zouden willen uitoefenen. Laat ze deze ordenen in een top 3. Laat hen ook één beroep opnoemen dat ze absoluut NIET zouden willen uitoefenen. Ter inspiratie kunnen ze surfen naar de website www.durvers.be of naar de website van de VDAB: <http://vdab.be/cobra/>.
- b. Opdracht 2: Laat de leerlingen opzoeken bij welke beroepssector(en) ze denken dat deze beroepen thuishoren.
- c. Opdracht 3: Laat de leerlingen op basis van de brochure “Wat na secundair onderwijs” of door te kijken op de sectorfiches “opleidingen” op www.durvers.be nagaan welke opleiding ze denken dat nodig is om dit beroep uit te oefenen.
- d. Opdracht 4: Laat de leerlingen op zoek gaan naar een vacature en nagaan of het gezochte profiel overeenkomt met wat ze hierover dachten.

Besprek met de leerlingen welke beroepen ze hebben gekozen en welk beroep ze absoluut niet zouden willen uitoefenen, om welke reden ze dit beroep gekozen hebben en welke aspecten hen meer of minder zouden aanspreken in deze beroepen.

Voorbeeldgesprek

LIn: Ik zou graag in de media werken! Ik wil bekend worden.

Lkr: En wat zou je er graag doen, dan? Aan welke functie denk je?

LIn: Journalist, denk ik.

Lkr: En bedoel je dan voor de TV of voor de radio of liever voor een krant of een magazine?

LIn: Voor de TV. Ik wil in beeld komen.

Lkr: En wat denk je dat je daarvoor moet studeren?

...

DIT zijn BEROEPEN die ik later GRAAG zou uitoefenen:

1ste plaats

Mijn favoriete beroep:

Hoort bij de sector(en):

Moet je hiervoor nog iets bijstuderen?

2de plaats

Mijn 2de favoriete beroep:

Hoort bij de sector(en):

Moet je hiervoor nog iets bijstuderen?

3de plaats

Mijn 3de favoriete beroep:

Hoort bij de sector(en):

Moet je hiervoor iets bijstuderen?

Welk beroep zou je **absoluut NIET** willen uitoefenen?

2. Op de website van de VDAB kunnen leerlingen beroepstesten afnemen, om na te gaan of ze wel voldoende weten wat een bepaald beroep inhoudt. Laat hen hier elk één test van afnemen en bespreek nadien of ze al dan niet voldoende over het beroep wisten.

Bronmateriaal:

Op de website 'www.durvers.be' vind je heel wat informatie over sectoren en beroepen. Klik door op "sectoren en beroepen".

Voor de **beroepstesten**: <http://vdab.be/tests/beroepstesten.shtml>

Beroepsinformatie vind je ook terug op de website van de VDAB op <http://vdab.be/cobra>

Papier

- Brochure "Wat na secundair onderwijs"
- Vacature
- Jobrubrieken in kranten
- Jobat
- De Streekkrant
- De Zondagskrant ...

Internet:

- www.vacature.com
- www.jobat.be
- www.vdab.be
- ...

7. Jouw gids tijdens de beroepenmarkt

Misschien heb je in de klas dit bezoek al voorbereid, misschien ook niet. We kunnen ons heel goed voorstellen dat het (nog steeds) onduidelijk is met welke vragen je op de beroepenmarkt terecht kan. Met deze vragenlijst heb je alvast een houvast. Je kunt hiermee individueel of in kleine groepjes op zoek gaan naar de antwoorden.

naam:	studierichting:
-------------	-----------------------

*Vooraleer je van start gaat, sta je best eerst eens stil bij deze vraag: **welk beroep** wil ik later uitoefenen?*

Noteer hieronder je top 3:

mijn eerste beroepskeuze:

mijn tweede beroepskeuze:

mijn derde beroepskeuze:

Heb je nog geen idee? Misschien heb je wel al een idee in **welke beroepssector(en)** je zou willen werken?

.....

.....

Bij het binnenkomen van de beroepenmarkt vind je een bord met de aanwezige sectoren.

Kies 3 sectoren waarvan je denkt dat je met je studiekeuze aan de slag zou kunnen gaan:

1: 2: 3:

Kies 1 sector waarvan je denkt dat je er met je studiekeuze niet in terecht zal komen:

.....

Nu is het tijd om de beroepenmarkt in te trekken op zoek naar jouw gekozen sectoren. Let op: de sectoren worden hier meestal vertegenwoordigd door hun opleidingscentra. Dat kan voor enige verwarring zorgen in de benaming van de standen. Niet getreurd. Heb je toch de verkeerde stand gekozen: de sectorconsulenten helpen je graag verder en wie weet, kom je nog verrassende zaken te weten.

Sector 1:.....

a) Kan je na je huidige studierichting terecht in deze sector : JA / NEE

b) Noteer enkele beroepen uit deze sector:

c) Welk beroep spreekt je het meest aan en wat moet je hiervoor kunnen en kennen:

d) Stel twee vragen over deze sector of het beroep waar je meer over wilt weten (Geen inspiratie? De vragenlijst achteraan helpt je verder). Vul hier de antwoorden in:

1:

2:

Sector 2:.....

a) Kan je na je huidige studierichting terecht in deze sector : JA / NEE

b) Noteer enkele beroepen uit deze sector:

c) Welk beroep spreekt je het meest aan en wat moet je hiervoor kunnen en kennen:

d) Stel twee vragen over deze sector of het beroep waar je meer over wilt weten (Geen inspiratie? De vragenlijst achteraan helpt je verder). Vul hier de antwoorden in:

1:

2:

Sector 3:.....

a) Kan je na je huidige studierichting terecht in deze sector : JA / NEE

b) Noteer enkele beroepen uit deze sector:

c) Welk beroep spreekt je het meest aan en wat moet je hiervoor kunnen en kennen:

d) Stel twee vragen over deze sector of het beroep waar je meer over wilt weten (Geen inspiratie? De

vragenlijst achteraan helpt je verder). Vul hier je antwoorden in:

1:

2:

Sector waarvan je denkt NIET in terecht te kunnen

a) Na je huidige studierichting kan je niet in deze sector terecht: GOED / FOUT

Motiveer je antwoord:

b) Heb je vandaag nieuwe beroepen ontdekt die je na je huidige studierichting zou kunnen uitoefenen, maar waar je nog niet aan gedacht had?

NEE / JA: welke.....

c) Heb je ook beroepen ontdekt die je later graag zou willen uitoefenen, maar waarvoor je denkt (nog) niet de juiste kwalificaties te hebben?

NEE / JA: welke.....

Informeer op de beroepenmarkt op welke manier je het toch nog kan leren.

Ook met volgende vragen kan je terecht op de beroepenmarkt.

- Welke zijn de voornaamste beroepen in de sector?
- Welke beroepen kan ik in de sector uitoefenen met de kwalificatie(s) die ik al op zak heb?
- Kan ik nog verder studeren om mij te specialiseren? Indien ja: waar?
- Kan ik zonder enige specifieke voorkennis, mezelf nog omscholen tot een beroep in de sector? Indien ja: hoe?
- Kan ik verder studeren en stage lopen in de sector?
- Welke kwalificatie(s) kan ik nog verwerven terwijl ik al aan de slag ben? Bij welke onderwijs- en /of vormingsinstelling?
- Wat zijn de doorgroeimogelijkheden in de sector?
- Kan ik in de sector een carrière uitbouwen? Hoe pak ik dit aan?
- Zijn er veel openstaande vacatures in de sector? Waar kan ik die terugvinden?
- Hoe kan ik best solliciteren?
- Kan ik in de sector ook in het buitenland aan de slag?
- Hoe ziet een gemiddelde werkweek eruit in de sector?
- Wordt er in ploegen gewerkt?
- Zijn er specifieke werkomstandigheden? (een internationale werkomgeving, avond- en weekendwerk, veel in contact komen met mensen, ...)
- Wat is mijn startloon?
- Welke competenties (kennis, vaardigheden en attitudes) zijn belangrijk in de sector?
- Is er opleiding op de werkvloer?
- Kan ik in de sector, na enige jaren ervaring een ervaringsbewijs halen? Indien ja: voor welk(e) beroep(en)?
- Kan ik een eigen zaak opstarten of doe ik beter eerst ervaring op in de sector?

8. Lesvoorbereiding: nabespreking 'bezoek aan de SID-in'

Hier willen we enkele tips geven om met je leerlingen aan de slag te gaan NA een bezoek aan de SID-in. Heb je de leerlingen voorbereid of een opdracht meegegeven op de beurs, dan is een nabespreking een logisch vervolg. Het is goed dat je in de voorbereiding en in de eventuele opdracht tijdens de beurs al een link legt met de nabespreking:

Vb: In de voorbereiding laat je IIn vragen ontwikkelen waarvan ze de antwoorden zoeken op de beurs. Elke leerling krijgt de opdracht om op de nabespreking één vraag te beantwoorden op 2 minuten.

Hieronder geven we nog een paar tips om aan de slag te gaan na de SID-in:

Doelstellingen:

- IIn kunnen een keuzeprocess afsluiten
- IIn kunnen informatie opzoeken indien hun keuze nog niet is gemaakt

Inhoud:

- IIn geven informatie van de beurs aan elkaar door
- IIn leren van elkaar het nut van bepaalde organisaties (als één IIn echt geholpen is door een sector zullen anderen ook sneller een sector aanspreken met een vraag)
- IIn helpen anderen keuzen maken op basis van de eigen keuze (vb door een verhaal van een IIn hoe hij/zij een keuze heeft gemaakt voor een bepaalde studierichting)
- IIn vinden contactgegevens terug van diensten en personen die hun verder kunnen begeleiden. Correcte informatie voor wie verder wil zoeken. (duiding bij het deel "helpfiles" uit de brochure 'Wat na het secundair onderwijs')
- IIn bespreken alle vragen waar ze nog mee zitten na de SID-in

Mogelijke werkvormen/ideeën:

- Een nabespreking kan starten met een klasesprek. Deze methodiek is ook geschikt om kort op de beurs terug te komen.

Voorbeeld:

- ⊗ Evaluatie adhv stemmen waarbij tegelijkertijd de leerkracht, de beurs als de prestatie van de leerlingen en hun keuzeprocess wordt geëvalueerd. Iedereen heeft een groen, geel en rood kaartje (of punten van 1 tot 5, of ...)

Vragen die dan kunnen gesteld worden zijn:

- Heeft de beurs gegeven wat je verwacht had? (groen is meer, geel is ja, rood is minder)
- Hadden jullie voldoende tijd op de SID-in?
- Is de aanwezigheid van sectoren nuttig geweest voor jullie?
- Ontbraken er scholen of organisaties om mijn vragen te beantwoorden
- Is mijn keuze afgerond?
- Was ik goed voorbereid?
- ...

Deze stemmingen hebben als doel iedereen te doen nadenken, maar zijn eigenlijk gewoon de aanleiding tot een klasgesprek over enkele thema's (zie inhoud).

- ⊗ Andere mogelijkheid is om in **kleine groepjes** te werken.

Vb: Vorm groepjes op basis van stadium in keuzeprocess (vb IIn die al keuze hebben gemaakt samen met iemand die nog niet heeft gekozen) of zoek groepen van IIn die niet samen op de beurs hebben rondgelopen.

Mogelijke opdrachten:

- Vergelijk de resultaten van de vragen opgemaakt in een voorbereiding
- Elke IIn vertelt zijn eigen ervaring van de dag aan de anderen.
- Maak een planning voor wie nog niet heeft gekozen van wat hij/zij nog kan doen, lezen, ontmoeten, ...
- Als je echt de tijd neemt om de informatie van de SID-in te verwerken in de klas is het aangeraden om IIn presentaties te laten maken over iets moeilijker thema's.

Vb van opdrachten:

- Wat is het onderscheid tussen gelijkaardige richtingen in verschillende universiteiten/hogescholen?
- Hoe kan ik nog verder studeren als ik volgend jaar ga werken?
- Wat zijn de belangrijkste beroepskansen met onze huidige kwalificatie?